33ste jaar. — Nr 88. Zaterdag 24 Juli 1886.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 24 JULI.

Van alles wat.

Wij houden ons niet veel meer bezig met het tongersch geuzenblad. Dat ding is zoo leeg gevallen dat er geen mensch meer naar omziet.

Wil men eens een nieuw staaltje hebben van de liberale eerlijkheid van ons geuzenblad ?

Over drie weken vertelde de *Indépendance*, een liberaal blad van Brussel, dat de heer gouverneur der provincie Namen eene hardklinkende veroordeeling had uitgesproken tegen de onderwijzers der aangenomen scholen. Volgens de *Indépendance*, zou de katholieke gouverneur van Namen, de heer de Montpellier, gezegd hebben :

« Een groot deel der leden van het onderwij-» zend personeel der aangenomen scholen zijn in » zake van onderwijs van zulke zwakheid dat men » zeer weinig verbetering in hunne doenwijze kan » hopen. Maar er zijn er die bewijzen geven van » ware verdienste en van onbetwistbare prak-» tische bekwaamheid. »

Het gaat van zelve, dat deze aanhaling der *Indépendance* den toer maakte der liberale drukpers, die verblijd was zich in haren schooloorlog geholpen te zien door eenen man der waarde van den heer gouverneur de Montpellier. Doch de vreugde der liberale gazetten duurde niet lang en reeds den 9 juli bewees de *Journal de Bruxelles* dat de *Indépendance* hare lezers gefopt had en dat het niet de katholieke gouverneur van Namen was maar wel de liberale schoolopziener Denis die zich in hooger bedoelde woorden had uitgedrukt.

De *Indépendance* erkende hare dwaling en zij trok terug betgeen zij gezegd had ; andere liberale bladen volgden haar voorbeeld, zoo dat iedereen sedert drie weken weet dat M. de gouverneur de Montpellier geenszins de woorden sprak die men hem in de liberale gazetten heeft toegeschreven.

En daarna komt het Tongersch geuzenblad verleden zaterdag te voorschijn met die zelfde historie die iedereen weet leugenachtig te zijn Het is verachtelijk !

***

Iets aardigs. Die officieele geuzen onderwijzers zijn toch eerlijke en brave jongens.

Er moest te Brussel een prijskamp plaats hebben den 15 juli, tusschen de leerlingen der lagere scholen. De officieele scholen gingen daar in concours komen met de leerlingen der vrije scholen en het was te voorzien dat de officieele bollen weer eens duchtig gingen geklopt worden.

Maar op eens verspreidt zich daar het gerucht dat de prijskamp niet zal plaats hebben omdat de officieele schoolmeesters van Brussel vooraf kennis gekregen hadden van de vragen die door de leerlingen moesten beantwoord worden !!!

Ziet gij dat ? Er moet een prijskamp plaats hebben, en omdat zij zich niet in staat gevoelen om tegen de vrije scholen op te komen, gebruiken de geuzen een schandig bedrog. De een of de andere deugniet doet hun vooraf de vragen kennen welke de jury bepaald heeft ; zij konden dus hunne leerlingen de oplossingen dezer vragen aanduiden, voor dat de prijskamp plaats had !

Was dat onterend bedrog niet uitgekomen, dan behaalden de geuzenscholen ongetwijfeld de viktorie en dan had ge ze hooren roepen : « Ziet gij het nu, *ons* onderwijs is veel beter dan dat van de geestelijke scholen !

De ontdekking van dat bedrog geeft aanleiding tot een onderzoek en de kampstrijd is uitgesteld tot den vijfden augustus.

Het is overigens den eersten keer niet dat de liberale scholen zulk bedrog gebruiken. Laatst nog in den algemeene wedstrijd tusschen de atheneums en collegen van het land, hadden de leerlingen van het atheneum van Brussel vooraf kennis van alle vragen die hun zouden gedaan worden. Het bedrog werd ook ontdekt en het concours der leerlingen van het atheneum van Brussel werd vernietigd.

Zijn zulke feiten niet voldoende om het geuzen onderwijs voor altijd te schandvlekken ? Moet iedereen niet zeggen dat het officieel onderwijs op verre na niet kan mededingen met de vrije en katholieke scholen, want dat het anders niet noodig zou zijn tot zulk vernederend bedrog den toevlucht te nemen ?

Wij hopen dat M. Thonissen niet meer zoo goedhartig zal zijn als hij gewoonlijk is ; er moet eene les gegeven worden, zoo niet beginnen de bedriegers morgen op nieuw.

***

Het tongersch geuzenblad heeft ons in eenen oogenblik van liberale oprechtheid verklaard dat de geuzen de zusters van liefde uit de hospitalen willen verdrijven. Men denkt er overal niet over gelijk het geuzenblad. Wij lezen in een blad van Namen het volgende prachtig artikel over die zelfopofferende engelen die door de tongersche liberalen zoo gelasterd worden.

Wij vertalen.

« Zonder anderen wil dan dien van God, zonder andere eigenliefde dan alle de smarten te lenigen, zonder andere belooning dan God te behagen, doorloopt de Zuster van Liefde de aarde overal goed doende en sterft zonder zelf haar naam te laten..... Wat geeft het haar ? God weet het ; dat is haar genoeg. Haren naam ?..... Zie hem hier : Zij noemt zich de zuster van al die lijden.

» Die naam alleen is een balsem, en het bedrukte hart voelt de tranen verdrogen bij hem te hooren uitspreken.

» De Zuster van Liefde is door de natuur van het aardsche geslacht, maar door hare deugden van het hemelsche. Het is een engel die nog zijn heerlijk lichaam niet bekleed heeft, een proefengel.

» Vraag niet wien zij behoort. De aarde is het tooneel harer werken, de familie het menschelijk geslacht, haar land den hemel. De Oceaan zelf grenst hare loopbaan niet. De woorden van Jehova : « Gij zult tot hier komen ; Gij zult niet verder gaan » werden slechts tot de woedende baren gericht ; God had ze niet gezegd tot de uitzendelingen zijner liefde. De Zuster van Liefde doorloopt de zeeën en het vasteland ; geene macht zou haar kunnen tegenhouden, want zij draagt het geloof, de hoop en de liefde aan de volkeren. Al degene die geweend, die geleden hebben, kennen haar ; ondervraag ze. Spreekt, gekwetsten der bloedigste veldslagen. Wanneer, ver van uwe geliefde moeder, gij op het smartbed de verbinding verwachtte die uwe wonden moesten verzachten, wie vervong toen die moeder, welke een band van ijzer en vuur van u scheidde ? Eene zuster van Liefde. Zij sprak u van God, van uwe kindsheid, van uwe alwezige moeder, van den terugkeer naar uwe onderlijke woning ; en het scheen of de geest uwer familie tot u nader gekomen was, en eene groote verzachting had uwe pijnen geleemgd.

» En gij, zieken der gasthuizen, in de afschrikkelijke pest, die van u de beste vrienden verwijderde, gij die geene moeder had (het eenigst wezen dat de besmettelijke ziekte niet afschrikt), wie naderde zonder afschrik tot uw bed en diende u de beste en beldhaftigste zorgen toe, zoo noodig om u te redden ? Eene Zuster van Liefde.

» En gij, arme kleine kinderen, reeds verlaten bij het begin des levens, wie droogde uwe tranen, uwe glimlachen en legde u in de wieg, door de goddelijke liefde reeds op voorhand bereid ? Eene Zuster van Liefde. Engelachtige verooordeelde welke de maatschappij verstoot en men met afschrik vlucht, is die verlatenheid van gansch het menschdom, wat zoudt gij worden indien geen bovenmenschelijke stem tot u van hoop en vergiffenis sprak ? Uwe ouders kunnen niets voor u, uwe vrienden verloochenen u, de maatschappij vlucht u, maar de Onnoozelheid reikt u de hand en toont het Kruis waar Jesus-Christus op gestorven is voor de zonden des mensdoms. Die vriendin, die maagd, is de Zuster van Liefde.

« O overheerlijke godsdienst ! Wie kan zulke wonderwerken van liefde voortbrengen ? Het heidendom heeft helden en wijzen voortgebracht, maar het kristendom alleen gaf ons de Zuster van Liefde. Tegen haar en Kerk zullen de poorten der hel nooit iets vermogen. De volkeren kunnen zich verdelgen, deemwentelingen de wereld omwerpen, de barbaren de steden verbranden en afbreken ; maar niets zal ooit de liefde kunnen vernietigen verpersoonlijkt in de dochters van eene godsdienstige Congregatie die hun leven opgeofferd hebben aan den dienst van 't lijdend menschdom.

***

Het is ongeloofelijk wat ezelarijen zekere korrespondenten uit Brussel, in de liberale dagbladen van het buitenland verspreiden ; zij doen overigens maar wat hunne konfraters hier, in het binnenland doen.

Als men die scribenten moest gelooven zou België, onder verstandelijk opzicht, met reuzenstappen achteruitgaan, omdat minister Thonissen luistert naar de vragen der gemeenten, die niet langer nutteloos haar geld willen verspillen aan nietsdoende schoolmeesters en aan ledigstaande scholen.

Acht gemeente-scholen, die totaal, en eenige die schier totaal leeg stonden ; waar de spinnewebben in de inktkokers werden geweven en de muizen rustig over de banken speelden, werden afgeschaft — en omdat men deze nutteloze scholen niet bleef betalen, zouden wij in verstandelijkheid achteruitgaan !

Ja, indien er geene goede en voortreffelijke scholen tegenover de officieele paleizen stonden. Onze vrije scholen zijn opgepropt met leerlingen, en deze leveren zoo'n goede kampers, dat de officieele schoolmeesters het noodig vinden *de vragen der prijskampen mede te deelen en hunne leerlingen vooraf te dresseeren*, om ze tegen die der vrije scholen te kunnen doen optreden.

Of bestaat de verstandelijke voortuitgang hierin dat men eene ledigstaande school blijft betalen, en een leeglooopenden officieelen schoolmeester de herbergen van dorp en stad laat afwandelen, om politiek te maken ?

Geen enkel liberaal blad of geen enkele korrespondent meldt dat die afgeschafte scholen ledig stonden, dat het publiek het officieel onderwijs wantrouwt en er zijne kinderen niet meer wil aan overleveren.

Men keert terug naar de grondwet, die het vrij onderwijs op den eersten rang zette, en slechts het officieel onderwijs daarstelt als het vrij onderwijs aan zijne zending te kort komt : de liberalen hadden het artikel der grondwet omgekeerd en den geest der grondwet dus vervalscht.

***

Het is soms zeer leerzaam, vrienden lezers, de oude gazetten te doorsnuffelen en, voor het tegenwoordig geval bijzonderlijk, vinden wij er het bewijs in dat het juist de geuzen zijn, die ons van militarism en overdreven soldaterij beschuldigen, die steeds de hardnekkigste militaristen geweest zijn.

Luistert lezers, en oordeelt :

In 1855 bracht het *liberaal* ministerie de Brouckere-Piercot het leger van 80,000 op 100,000 man ; *vermeerdering* - 20 duizend man.

In 1857 was het *liberaal* ministerie Frere-Rogier nauwelijks aan het roer gekomen, of het stemde de versterkingswerken van Antwerpen, die aan ons land millioenen en millioenen gekost hebben en nog kosten zullen.

In 1868 begiftigt het *liberaal* ministerie Frere-Pirmez ons met eene nieuwe hervorming en verzwaring der militaire lasten.

In 1868, brengt het *liberaal* ministerie Frere-Pirmez het contingeet van het leger van 10,000 op 12,000 man.

In 1878 komen de geuzen terug aan het roer en het eerste werk van het *liberaal* ministerie Frere was de begrooting of de jaarlijksche onkosten voor het leger met *twee millioen drie honderd duizend frank te vermeerderen.*

In 1879 brengt het *liberaal* ministerie Frere het contingent van 12,000 op 15,000 man ; item 1000 volksjongens meer die familie en broodwinning moeten verlaten om naar de kazerne te trekken.

In 1883 legde het *liberaal* ministerie Frere een wetsontwerp van nationale reserve neer waarbij jaarlijks 50,000 man den ransel en het geweer zouden moeten oppakken hebben om gaan te exerceeren voor het plezier van M. Frere-Orban en andere liberale militaristen.

Maar dan hebben de kiezers gezegd : Halte là ! Wij hebben genoeg, meer dan genoeg van die gedurige verkwistingen voor het leger ! — En de kiezers wierpen het liberaal ministerie omver.

Voegt er nu nog bij, lezers, dat het de liberalen zijn die de oorlogsbegrooting op 46 MILLIOEN gebracht hebben, en zeg mij dan eens hoe gij bovenstaande rekeningsken vindt.

Deftig, niet waar ?

En zeggen dat het diezelfde kerels zijn die ons katholiek en volksgezind ministerie van militarism durven beschuldigen !

***

M. Buls denkt dag en nacht aan de aangekondigde werkmansmanifestatie van 15 augustus aanstaande.

Zal hij ze toelaten ? Zal hij ze verbieden ?

Zijne tegenstrevers in het stadhuis beweeren, dat hij ditmaal geen verbod zal durven uitspreken.

De kooplieden gelooven ook dat de manifestatie zal plaats hebben, en zij verwijten M. Buls, dat hij de schuld is dat de zaken zoodanig slecht gaan.

Nooit werd er in dit seizoen zoo weinig aangekocht als nu.

Men kan de faillieten niet meer optellen. En tot overmaat van financieele rampen, ziet men dat de groote exploitatien zich vermenigvuldigen ten nadeele van den kleinen handel, die hierdoor wordt geleed.

De werkende klas lijdt, doch de burgerij niet minder.

***

Te Luik, zegt de *Tijd*, zal in september aanstaande een congres der sociale werken gehouden worden, dat zeer schitterend belooft te zijn. Behalve tal van katholieke woordvoerders uit België, verwacht men ook dr Windhorst, den graaf de Mun en voorzaame sprekers uit Nederland.

***

Iets dat vooral opmerking verdient na de laatste kiezing, is dat juist de drie uitbreiers der geuzen schoolwet met meer in de Kamer zeteten. Rolin was de uitvinder van dit werk ; Olin stelde er het verslag over op, en Piet Van Humbeeck voerde het werk uit... En alle drie liggen ze thans in 't zand !

***

Er kan tegenwoordig geen officieele onderwijzer sterven, of zijne dood wordt als een schelmstuk ten laste gelegd der katholieken, die de boosaardigheid begingen het geld der burgers niet weg te smijten om er nietsdoeners mee te vetten. Dat heeft nu geenen aard meer. Over twee jaar kon die klacht nog menigen sukkelaar bedriegen, maar nu echter is de waarheid over het « lijden » der schoolmeesters reeds te goed gekend. Het volk trekt de schouders op voor dien omnoozelen praat der armzalige geuzenbladen !

Stads- & provincie nieuws.

Een plechtig *Te Deum* zal morgen zondag na de hoogmis van 10 uren, in O. L. V. kerk gezongen worden, ter gelegenheid van den 55e verjaardag der stichting van ons vorstenhuis.

Het feest der H. Moeder Anna zal aanstaande maandag, 26 juli, naar gewoonte gevierd worden in O. L. V. kerk te Tongeren

Om 5 uren 's mergens hoogmis in de kapel van den Omgang. Om 11 uren de tweede mis in dezelfde kapel, en om 5 uren het lof.

Volle aflaat voor de ingeschrevenen, onder de gewone voorwaarden.

Dinsdag 27 juli om half zeven, mis in de kapel voor de afgestorvene leden van het broederschap.

Men leest in den *Onafhankelijke* van Hasselt :

In den nacht van maandag tot dinsdag rond een uur, heeft een schrikkelijk onweder boven onze stad gewoed. Wind, bliksem, donder en regen wisselden elkander af, of beter gezegd, spanden te samen om dit nachttooneel alle mogelijke akeligheid bij te zetten. Omstreeks twee uren werd de alarmklok geklept. Omniddelijk was, om zoo te zeggen, de gansche stad te been. De bliksem was gevallen op de stokerij van M. Nijs in de Nieuwstraat. De brandspuiten waren spoedig ter plaatse, het vuur was op een oogwenk uitgedoold. De schade is onbeduidend.

Men schrijft ons uit Fall-Mheer :

De dag van maandag, 19 juli, zal lang in het gehengen van Fall-Mheer blijven : dien dag had met blijken der luidruchtigste vreugde de installatie plaats van den nieuwen herder, den erw. heer G. C. Custers.

'S Zondags avond werd het feest door aflossen van meningvuldige kamers aangekondigd. Maandag vond de opkomende zon de inwoners reeds bezig om de straten langs welke de nieuwe herder zijne intrede moest doen op het prachtigste te versieren.

Om acht ure vertrok een stoet van twee-entachtig ruiters, op het sierlijkst uitgedoscht, vergezeld van de rijtuigen waarin de gemeente- en de kerkraad zich bevonden, naar Vlytingen, om dan den herder in de pastorij te gaan afhalen, hebbende bewonderd de goede orde van dezen stoet, alsook de eigenaardige uitrusting der beide smeden en sapeurs, welke er deel van maakten. Aan de pastorij van Vlytingen werd de heer pastoor in naam der gemeente begroet in eene korte maar welgekozene aanspraak door den heer Bouveroux secretaris, omringd van den gemeente- en kerkraad.

Om 9 ure vertrok men uit Vlytingen, in het laatste rijtuig bevonden zich de langgewenschte herder en de zeereerw. heer Deken van Vlytingen met de installatie-belast. Overal langs den weg dat is op ongeveer anderhalf uur, stroomde het volk samen om het verrassend schouwspel te zien. Aan het klooster-pensionnaat der zusters van liefde te Mheer hield de stoet stil. De ruiterij nam afscheid van den herder, en een nieuwe stoet ging plaats hebben.

Eene processie gevormd uit de parochianen, en de geestelijken van het decanaat en nabijliggende plaatsen, zal den dierbaren herder ter kerk leiden. Doch alvorens het pensionnaat te verlaten werd er eene allerbeweeglijkste aanspraak tot den herder gericht, en hem een allerprachtigste ruiker aangeboden in naam der kinderen der kostschool, en hetzelfde had plaats door de meisjes der buitenschool.

De schoolkinderen van beide scholen onder het geleide der zusters namen plaats in de processie welke in de beste orde ter kerk optrok. Bij de deur der kerk werd de herder nog begroet door een der kinderen van de aangenomen jongensschool en een bloemtuil werd hem opgedragen.

In de ruime kerk gansch opgepropt, had de installatie plaats, met de gewoone plechtigheden. De Z. E. heer deken sprak eenige woorden over de plichten welke de parochianen ten opzichte van hunnen herder te vervullen hebben : na hun beklom de nieuwe herder de predikstoel, in eene allertreffendste aanspraak drukte hij eerst de vrees

---

DE BRUIDSCHAT

(3e VERVOLG.)

Lucile werd groot en wat vreemd schijnt, terwijl haar verstand in diepe duisternis gehuld bleef, nam hare schoonheid steeds in schitterenden glans toe. In dat kontrast vond ik een bitteren spot, eene scherpe ironie van 't noodlot. Toen zij haar twaalfde jaar bereikte, hernam ik vertrouwen en moed, wijl, naarmate hare jeugd ontlook, hare ziel aan eene zonderlinge ontroering ten prooi scheen. Men zag duidelijk dat hieruit eene krisis ontstaan moest, die vroeg of laat over hare toekomst beslissen zou ; want ongetwijfeld had de wetenschap een te streng oordeel uitgesproken, dewijl hare verstandvermogens niet gansch in hunne ontwikkeling gestuit, maar alleen belemmerd waren ; de gedachte leefde in haar, doch vond geen uitgang. Het gemurmel van den wind, het stille van den avond, het geklots der Creuse tegen hare oevers oefende een geheimzinnigen invloed op dit zwakke, fijn gestel uit. Wanneer mevrouw de Montsabrey zich aan de piano zette en zong, scheen Lucile nog dieper in hare mijmering te vervallen ; waarop er na verloop van oogenblikken overvloedige tranen uit hare oogen ontsnapten en stil langs hare wangen vloeiden. Dan vertoonde zich eene hevige ontroering op haar gelaat, en dacht ik elk oogenblik dat het zieleleven zich van zijne kluisters bevrijden zou.

Al zingende zag mevrouw de Montsabrey in den spiegel het beeld harer weenende dochter, terwijl ik haar met onrustigen blik bespiedde. Hare borst zwoegde, haar hart klopte luid in haren boezem, alsof het uit zijne gevangenis had willen losbreken ; haar mond beefde, als was ze tot spreken gereed ; doch op het oogenblik dat alles eene wonderbare ontknooping scheen te voorspellen, uitte zij een doordringenden gil en viel als een gekwetste vogel in mijne armen.

Ik zal niet beproeven, jonge vriend, u de hartverscheurende tafereelen mede te deelen, die ik heb bijgewoond. De teederheid dier moeder was tot eene verontrustende hoogte gestegen : in hare onmatige liefkozingen merkte men iets wilds en hertstochtelijks op. Ik heb mevrouw de Montsabrey op hare kneen voor hare dochter gezien en de arme vrouw, terwijl zij hare handen met stuiptrekkende kussen bedekte, op hartverscheurenden toon hooren zeggen :

— Luister naar mij ! spreek tot mij ! antwoord mij !

Dan speelde Lucile's hand in het kapsel harer moeder en antwoordde zij met een verwonderden glimlach, of met stille tranen. Sedert vier jaren worden die vreeselijke proeven bijna iederen dag herhaald.

En toch heeft men nimmer zachtere en gerustere krankzinnigheid dan deze gezien, want Lucile mint en begrijpt de natuur en bezit instinct en goeden smaak. Hare liefste bezigheid is met bloemen te spelen, waarvan zij altijd omgeven is ; deze ziet zij soms met eene onbeschrijfelijke uitdrukking vol weemoed aan, als wilde zij tot haar zeggen :

— Ik ben schoon en onbezield gelijk gij.

Vooral staart zij geerne in den met sterren bezaaiden hemel ; 't is eene ziel die naar den hemel zou willen wederkeeren. Mijn broeder heeft in gesprekken, die hij met haar hield, dikwijls vonken te voorschijn geroepen, die mijne hoop weder verlevendigd hebben. Op 12-jarigen leeftijd begreep zij reeds het innige der godsdienst met eene levendigheid die op dien ouderdom niet algemeen is.

Over de wereld die wij niet kennen heeft zij denkbeelden, die de boeken nimmer geleerd hebben en die men zich slechts door bovennatuurijke stemming verklaren kan. Ongelukkiglijk zijn die flikkeringen spoedig verflauwd en verdwenen. Wat zal ik nog meer zeggen ?

Wij mogen er niet aan twijfelen, dat het arme schepsel, hetwelk zoo goed en zacht, zoo dankbaar en gevoelig is, ons door hare veelvuldige tranen bewijst dat zij niet weet uit te drukken wat zij gevoelt ; zij is in onze handen gelijk een weltuidend instrument waarvan de storm de snaren gebroken heeft, en welks toon wij tot heden toe te vergeefs trachtten op te wekken. Echter nadert de krisis, die ik voorspeld had. Lucile is nu 16 jaren oud ; de verschijnselen omgaan gedurig toe en zelfs die algemeene uitputting is een voorteeken dat ons niet bedriegen kan ; hare ziel worstelt om hare kluisters te verbreken... de strijd is begonnen, doch welk een uitslag zal die hebben ?

Zoo ver zijn wij nu, mijn jonge vriend. Dezen morgend heb ik aan den schoonbroeder van mevrouw de Montsabrey geschreven ; 't is een ernstig, hartelijk en toegenegen man, vol eerbied voor zijne zuster, hij komt elken winter een of twee maanden bij haar doorbrengen. Ik verlang, dat hij spoedig hier kome, want de krisis is nabij en onvermijdelijk ; die kan Lucile redden, maar ook ter nedervellen, en zoo Lucile sterft, wat zal er dan van hare moeder worden ?

Levendig door het hem medegedeelde ontroerd onthield Frederik zich van eenige opmerking en bleef in stomme overdenking verdiept.

— Mijn vriend, zegde hij eindelijk (vergeef mij u zoo te noemen, hoewel ik u heden voor de eerste maal ontmoet) laat ons hopen dat de hemel uw beider taak moge zegenen, vertrouwen wij op God, die aan de planten dauw, aan de bloemen geur en aan de takken groei schenkt.

— Ja, mijn kind, antwoordde de grijsaard, vertrouwen wij op God, op God alleen ; want, wat de geleerden ook mogen zeggen, de wetenschap doet geene wonderen.

Lang zaten zij nog aan het hoekje van den haard te klappen en Frederik vroeg onder anderen aan den doktor door welk toeval hij zich te St-Maurice gevestigd had.

— Ach, zegde de doktor, dat is zeer eenvoudig en ik kan u dit in een paar woorden verhalen. Mijne geheele jeugd bracht ik te Parys door ; al werkende en met volharding had ik er mijn plaatsje onder de zon verkregen. Mijn naam was niet meer onbekend ; reeds behoorden mij eenige vleiers, wie heeft er niet twee of drij ? roem en rijkdom, toen eenskaps mijn leven door een dier stormen gebroken werd die ons gelijk het vuur des hemels treffen en verteeren. Ik had toen behoefte aan eenige rust en eenzaamheid : ik vertrok en nam bij mijnen broeder de wijk, die, aan eene vrome roeping gehoor gevende, reeds vroeg den geestelijken stand omhelsd had, en sedert achttien maanden pastoor te St-Maurice was. Gij kent mijnen broeder, doch kunt u niet voorstellen welke vrome schatten er onder dat nederig uiterlijk schuilen ; 't is de eenvoud van een kind gevoegd bij de alles opoffrende geneegenheid van eenen apostel. De kalmte dier evangelische ziel moest zachtjes tot mijne ziel doordringen.

Wanneer ik hem hoorde spreken, voelde ik het geloof mijner jeugdige jaren weder in mij ontwaken ; zag ik hem in zijnen werkkring, dan begreep ik dat er voor de verheevendste deugden in de nederigste betrekkingen plaats is. Ik zou niet kunnen zeggen hoe zich dit toedroeg, doch langzamerhand begon ik de wereld met haren strijd, hare vreugde en lijden met medelijden aan te zien.

Mijn broeder had zich geheel aan de zorg der kudde die hem aanvertrouwd was, toegewijd ; zijne eenige eerzucht was, dat men hem in deze arme pastorij, de armste van het geheele bisdom, vergeten mocht ; toen besloot ik zijn werk te volmaken, door mij daarbij aan te sluiten. Er was geen geneesheer in de gemeente en St Maurice ligt ruim zes mijlen van de naastgelegene stad. In den winter zijn de wegen ontoegankelijk, waarbij men voegen moet, dat op't platteland de gewoonte om den geneesheer eerst in den uitersten noodt te halen, zoo ingekankerd is, dat, wanneer hij aan 't ziekbed komt de dood hem gewoonlijk voor is. Mijn vaderlijk erfdeel, gevoegd bij het klein vermogen dat ik bijeenvergaard had, veroorloofde mij hier stil te leven. Ik kocht dit huis, waar ik ongemerkt oud ben geworden, verre van de wereld waarover ik geen berouw voel. Ik help mijnen broeder, doe een weinig goed en vertrouw dat mijn leven niet geheel en al onnuttig zal geweest zijn.

In een oogenblik van innige sympatie, greep Frederik doctor Vincent's hand en drukte die eerbiedigelijk.

Reeds was het laat geworden. De doktor zag op zijn horologie en stond eenskaps op om naar het kasteel te ijlen.

Frederik vergezelde hem tot aan de deur, en ging langzaam, over Lucile's noodlot mijmerende, naar Saint-Maurice.

IV.

De eene dag volgde op den anderen en Frederik vertrok niet. Wat vermocht hij dan voor mejufvrouw de Montsabrey ? Al zijn wilskracht moest voor eene onbekende macht zwichten ; en immer